

Здійснивши аналіз міжнародних методів оцінювання кредитного ризику, можна зробити такі висновки:

- національному банківському секторові необхідно на основі світового банківського досвіду удосконалити такі методи управління кредитним ризиком як лімітування, резервування коштів під покриття очікуваних і непередбачених втрат, диверсифікованість, страхування, умови дотермінового стягнення сум тощо.
- використання досвіду іноземних банків в Україні дасть змогу:
 - зменшити кількість помилок під час оцінювання й управління кредитним ризиком. Це можливо здійснити за умови адаптування і реалізації хоча б однієї з методик управління кредитним ризиком у кредитній діяльності банків України: модель "Z", "PARSER", "CAMPARI", "5 C" та інші.
 - створити умови для формування нових організаційних структур (рейтингових агентств), які сприятимуть оптимізації управління системою кредитних ризиків, будуть стимулювати інвесторів розділяти банківські ризики і, разом з тим, дадуть змогу одержувати їм значний прибуток.
- зменшити кількість та обсяги проблемних кредитів у разі застосування універсального методу розрахунку обсягу кредиту, що широко застосовується в західній банківській практиці.

Література

1. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств : підручник / Р.А. Слав'юк. – К. : Вид-во УБС НБУ : Вид-во "Знання", 2010. – 550 с.
2. Грачева М.Н. Особливості корпоративного управління в банках / М.Н. Грачева // Банківський огляд : наук.-практ. журнал. – 2004. – № 9. – С. 43.
3. Вітлінський В.В. Концепція стратегії кредитного ризику / В.В. Вітлінський, Я.С. Наконечний, О.В. Пернарівський // Банківська справа : наук.-практ. журнал. – 2003. – № 1. – С. 37-44.
4. Кириченко О.А. Банківський менеджмент / О.А. Кириченко, І.В. Гіленко, С.Л. Роголь та ін. – К. : Вид-во "Знання-Прес", 2002. – 438 с.
5. Банківські операції : підручник / за ред. В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янської. – К. : Вид-во "Знання", 2006. – 727 с.
6. Вовчак О.Д. Страхова справа : підручник / О.Д. Вовчак. – К. : Вид-во "Знання", 2011. – 391 с.
7. Антіпова Н.А. Вдосконалення ефективності кредитної політики банку як однієї з передумов конкурентоспроможності економіки / Н.А. Антіпова. [Електронний ресурс]. – Доступний за http://library.kpi.kharkov.ua/Vestnik/2010_8/stati/Antipova.pdf.
8. Бутенко О. Організація регулювання процесів споживчого кредитування у країнах Центральної та Східної Європи / О. Бутенко // Банківська справа : наук.-практ. журнал. – 2008. – № 1. – С. 18-23.

Онуфrienko М.П. Международный опыт оценки кредитного риска в системе управления деятельностью

Проанализированы методы оценки кредитного риска, которые используются в международной банковской практике. Разработана сводная таблица общих и отличительных характеристик международных методов оценки кредитного риска, на основе которой четко видны основные критерии, используемые при оценке кредитного риска в странах мира.

Ключевые слова: кредитный риск, система оценки, заемщик, методика, рейтинговое агентство, капитал, коэффициент ликвидности.

Onufrienko M.P. International Experience in Credit Risk Management in the Banking System

Some credit risk assessment methods used in international banking practice are analyzed. We developed the summary table of common and distinguishing characteristics of international methods of credit risk assessment which clearly shows the basic criteria used in

assessing credit risk in the world. Having analyzed international methods for credit risk assessment, it is estimated that national banking sector should improve such methods as limitation, reserve funds under cover expected and unexpected losses, diversification, insurance conditions for early recovery, etc. The use of international experience is supposed to allow reducing errors in the evaluation and management of credit risk and also creating conditions for the formation of new organizational structures (rating agencies), which will help optimize credit risk management system, will encourage investors to share the risks and the bank, however, will enable them to receive significant profit.

Keywords: credit risk evaluation system, the borrower, methodology, rating agency capital, liquidity ratio.

УДК 336.711(712)

Ст. викл. З.М. Руденко, канд. екон. наук –
Львівський інститут банківської справи УБС НБУ

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ТА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПІД ЧАС КРИЗИ 2014-2015 РОКІВ

Досліджено структурні зміни, які відбулись в Національному банку України, а також у банківській системі. Охарактеризовано поетапні зміни структури, а також досліджено роботу нових структурних одиниць НБУ, таких як Комітет з монетарної політики та Громадська рада. Відповідно до зменшення територіальних одиниць НБУ проаналізовано роботу юридично самостійних банків по обласних центрах. Наведено антикризові заходи НБУ у 2014-2015 рр. щодо роботи банківської системи, а також відповідно до цих змін подані дані щодо банків з участю держави.

Ключові слова: Національний банк України, банківська система, антикризові заходи, юридично самостійні банки, банки з участю держави.

Вступ. Обравши європейський шлях розвитку навесні 2014 р., в Україні розпочато трансформацію самого Національного банку України (НБУ) і відповідно банківської системи загалом. Проаналізуємо спершу зміни у структурі центрального банку України, а потім розглянемо, як ці зміни вплинуть на роботу банків другого рівня в Україні.

Виклад основного матеріалу. Треба зазначити, що процесу трансформації передував глибокий аналіз процесів та діючої структури в НБУ, консультації з міжнародними організаціями, місіями та провідними міжнародними та вітчизняними експертами. У процесі підготовки нової моделі центрального банку України проаналізовано більше ніж 100 моделей центральних банків різних країн світу. Реорганізація НБУ зумовлена трансформацією регуляторних функцій центрального банку (монетарна, наглядова, фінансова стабільність та організація готівкового та безготівкового обігу), а також відокремленням не притаманних функцій центрального банку. Основні принципи побудови нової структури НБУ передбачають: 1) цільова організаційна структура спрямована не на минуле, а на майбутнє; 2) перехід від оперативного (ручного) управління до управління заснованого на ринковій політиці. У табл. 1 відображено поетапну організаційну трансформацію НБУ.

Відтак основним завданням трансформації НБУ є покращення його діяльності, затвердженої у головних законодавчих документах України, а також одним із результатів реорганізації стане оптимізація персоналу, задіяного у виконанні неключових або супроводжувальних функцій. Відповідно перехід до

нової функціонально-орієнтованої структури НБУ буде супроводжуватися повним переглядом функцій та чисельності персоналу, необхідного для їх виконання: центральний апарат зменшиться на чверть, територіальні управління та структурні підрозділи – удвічі, структурні одиниці – на третину, а навчальні заклади повністю з вересня 2015 р. перейдуть у власність Міністерства освіти і науки України [1].

Табл. 1. Трансформація НБУ

Етап	Термін	Структурні зміни
Підготовчий	Квітень – серпень 2014 р.	Проведено аналіз існуючої структури, функцій, процесів НБУ, також аналіз структур більшості центральних банків Світу.
Перший	Серпень 2014 р. – березень 2015 р.	Реорганізація центрального апарату НБУ – основні функції НБУ будуть сконцентровані на рівні центрального апарату, заради ефективнішого виконання НБУ наглядової та регуляторної цілей.
Другий	Січень – серпень 2015 р.	Реорганізація територіальних управлінь НБУ – 4 нових макрорегіони відповідатиме за кілька областей. Водночас, функції касової підтримки та інкасації залишаться на рівні теперішніх територіальних управлінь.
Третій	Лютий 2015 р. – червень 2016 р.	Реорганізація неключових функцій, структурних підрозділів та одиниць НБУ – функції мають бути оптимізовані, перформатовані внаслідок аутсорсингу функцій, закриття або передачі іншим відомствам.

Джерело: склав автор на основі [2].

Трансформація центрального банку України передбачає не тільки вдосконалення існуючої структури НБУ, а й створення нових органів управління, які дадуть змогу оптимізувати роботу всієї банківської системи України. Так, з метою підвищення інституційної спроможності та поступового переходу до режиму інфляційного таргетування, наприкінці 2014 р. у НБУ створено Комітет з монетарної політики (КМП) [3], який дає змогу НБУ вчасно здійснювати антикризові заходи, зокрема розробляти пропозиції щодо:

- установлення та зміни облікової та інших процентних ставок НБУ;
- параметрів проведення активних і пасивних операцій з регулювання ліквідності банківської системи;
- визначення та здійснення валютно-курсової політики;
- розміру та порядку формування обов'язкових резервів для банків;
- координації грошово-кредитної та фінансової політик.

Ще одним органом, який створено під час кризи 2014-2015 рр. в НБУ, є Громадська рада – постійно діючий колегіальний консультативно-дорадчий орган, утворений з метою налагодження ефективної взаємодії НБУ з громадськістю для забезпечення стабільності банківської системи, захисту прав та інтересів споживачів банківських послуг та надання Громадською радою пропозицій щодо вдосконалення законодавства України у цій сфері.

Варто розглянути також заходи НБУ, які спрямовані на покращення роботи усієї банківської системи України, а також адаптування її до європейських стандартів. Антикризові заходи Національного банку України щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи у 2014-2015 рр. спрямовано на:

підвищення рівня капіталізації банківської системи; посилення захисту прав кредиторів та вирішення проблеми неякісних активів банків; зниження ризиків і підвищення довіри до банківської системи; підвищення стандартів діяльності та корпоративного управління банків на основі кращого світового досвіду; захист прав споживачів фінансових послуг і підвищення фінансової грамотності населення. Відповідно до джерела [5] проаналізовано, з якими юридично самостійними банками будуть працювати структурні одиниці НБУ за макрорегіонами. Так, західний і південний макрорегіони представлені 6 юридично самостійними банками (рис. 1, рис. 2).

Рис. 1. Західний макрорегіон з центром у Львові

Рис. 2. Південний макрорегіон з центром в Одесі

Східний макрорегіон з центром у Дніпропетровську представлено 26 юридично самостійними банками (рис. 3).

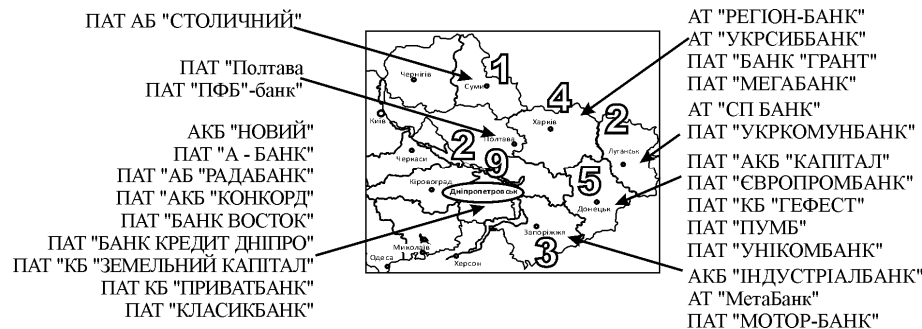

Рис. 3. Східний макрорегіон з центром у Дніпропетровську

І центральний макрорегіон налічує 102 юридично самостійних банків (рис. 4).

АБ "ЕКСПРЕС-БАНК"	ПАТ "АСТРА БАНК"	ПАТ "ДАМАНТБАНК"	ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"
АБ "КШРИНГОВИЙ ДІМ"	ПАТ "БАНК АВАНГАРД"	ПАТ "ДІВІ БАНК"	ПАТ "УКРІНБАНК"
АБ "УКРГАЗБАНК"	ПАТ "БАНК АЛЪЯНС"	ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	ПАТ "УКРСОЦБАНК"
АТ "АРТЕМ-БАНК"	ПАТ "БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЦДАДЖЕНЬ"	ПАТ "ІНВЕСТИЦІЙНО-ТРАСТОВИЙ БАНК"	ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"
АТ "БАНК БОГУСЛАВ"	ПАТ "БАНК ВЕЛЕС"	ПАТ "Інтеграл-банк"	ПАТ "УІПБ"
АТ "БАНК ВІЛЕС"	ПАТ "БАНК "КІЙВСЬКА РУСЬ"	ПАТ "ФІНАНС БАНК"	ПАТ "ФІНЕКСБАНК"
АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	ПАТ Банк "Контракт"	ПАТ КБ "Центр"	ПАТ "ЮНЕКС БАНК"
АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	ПАТ "КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК"	ПАТ КБ "ПРАВЕКС-БАНК"
АТ "БМ БАНК"	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	ПАТ "КРЕДИТ ОПТИМА БАНК"	ПАТ "КБ "АКОРДБАНК"
АТ "Дельта Банк"	ПАТ "КБ "СОЮЗ"	ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	ПАТ "СМАРТБАНК"
АТ "КБ "ТК КРЕДИТ"	ПАТ "БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА"	ПАТ "Кредитпромбанк"	
АТ "КІБ" АТ "НК БАНК"	ПАТ "БАНК "ПІОРТАЛ"	ПАТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК"	
АТ "ОТП Банк"	ПАТ "БАНК СІЧ"	ПАТ "КСГ БАНК"	
АТ "Ощадбанк"	ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	ПАТ "МІБ"	
АТ "ІПРЕУС БАНК МКБ"	ПАТ "БАНК "ТРАСТ"	ПАТ "НЕОС БАНК" ПАТ "ОМЕГА БАНК"	
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	ПАТ "Банк "Український капітал"	ПАТ "ПЕРЕХІДНИЙ БАНК "КРИСТАЛБАНК"	
АТ (публ.) "Український банк реконструкції та розвитку"	ПАТ "БАНК ФОРВАРД"	ПАТ "ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	ПАТ "БАНК "ІОНІСОН"	ПАТ "Промінвестбанк"	
АТ "РОДОВІД БАНК"	ПАТ "БАНК 3/4"	ПАТ "ПІБ"	
АТ "СБЕРБАНК РОСІЇ"	ПАТ "БТА БАНК"	ПАТ "РОЗАХУНКОВИЙ ЦЕНТР"	
АТ "ТАСКОМБАНК"	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	ПАТ "СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК"	
АТ "УКРЕДІІНВЕСТБАНК"	ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	
АТ "Укресімбанк"	ПАТ "ВТБ БАНК"		
АТ "ФОРТУНА-БАНК"	ПАТ "Держзембанк"		
ПАТ "ІНГ Банк Україна"			
ПАТ "АВАНТ-БАНК"			
ПАТ "АПЕКС-БАНК"			

Рис. 4. Центральний макрорегіон з центром у Києві

НБУ щоденно працює над покращенням роботи банківської системи. Так, одним із кроків є прийняття рішення про поетапне підвищення рівня капіталізації банків та відповідно посилення їх стійкості до негативних змін на ринку та захисту інтересів вкладників і кредиторів внаслідок проведення стрес-тестування найбільших банків України. Діагностику проведено на базі балансів банків з аналізом кредитного портфеля банків, оцінкою вартості активів, а також переоцінкою застави [7].

Одним із нововведень антикризового регулювання НБУ у 2014 р. є визначення системно важливих банків, яке до цього НБУ не проводив. Передбачено, що такі заходи будуть проводити щорічно із застосуванням багатофакторної математичної моделі. Вона ґрунтується на критеріях системної важливості, зокрема загальний розмір активів, зобов'язань юридичних та фізичних осіб, системні взаємозв'язки в банківській системі (об'єм міжбанківського кредитування) та об'єм кредитування найважливіших секторів економіки. Визначення банків системно важливими не зумовлює обов'язкового прийняття рішення щодо участі держави в капіталі цих банків. Рішення щодо участі держави в капіталі банків приймається рішенням Експертно-аналітичної ради з питань участі держави в статутному капіталі банків при Міністерстві фінансів України (МФУ) (табл.).

Відповідно до цього системно важливими на 01.12.2014 р. НБУ визначено 8 банків: ПАТ КБ "Приватбанк", АТ "Ощадбанк", АТ "Укресімбанк", АТ "Дельта Банк", АТ "Райффайзен Банк Аваль", ПАТ "Укрсоцбанк", ПАТ "Промінвестбанк", АТ "Сбербанк Росії". На сьогодні вже відомо, що з урахуванням системного значення АТ "Дельта Банк" Міністерство фінансів України та НБУ всебічно обговорювали плани реструктуризації банку та можливої

участі держави в його рекапіталізації. Але враховуючи незадовільний стан активів банку, НБУ був змушений ухвалити рішення про визнання банку неплатоспроможним, а всі виплати по ньому передати АТ "Укресімбанку" [8].

Табл. Банки з участю держави

№ з/п	Назва банківської установи	Найменування ЮО/ПІБ ФО	Відсоток у статутному капіталі
Банки зі 100 % участю держави (всього 3)			
1	ПАТ "Держзембанк"	Держава в особі КМУ	100,0000
2	АТ "Ощадбанк"	Держава в особі КМУ	100,0000
3	АТ "Укресімбанк"	Держава Україна (МФУ)	100
Банки з участю держави (всього 5)			
1	АТ "Родовід банк"	Держава Україна (МФУ)	99,9937
2	АТ (публ.) "Український банк реконструкції та розвитку"	Держава Україна (МФУ)	99,9945
3	АБ "Укргазбанк"	Держава Україна (МФУ)	92,99981
4	АКБ "Новий"	Державне підприємство "Конструкторське бюро "Південне" (Держава через Державне космічне агентство України)	18,3297
5	ПАТ "Розрахунковий центр"	Національний банк України	77,79

Джерело: склав автор на основі [5].

Ще одним антикризовим заходом з боку НБУ та кроком до підвищення довіри населення до банківської системи було приведення документації українських банків до прозорого та повного розкриття їх структури власності у рамках Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року та реформування банківської системи України НБУ [8].

Висновки. Підводячи підсумки, варто зазначити, що кроки НБУ у процесі трансформації НБУ є виправданими, але несуть втрати з боку людського фактора, особливо сьогодні, коли Україна перебуває у важкому психологічному та економічному стані. Проаналізовані юридично самостійні банківські установи цілком логічно вимагають зосередження свого обслуговування за місцем юридичної адреси, а їхні структурні одиниці відповідно до нових стандартів подачі звітності до їх головних офісів. Варто надіятись, що зміни у структурі НБУ, а також виконання його функцій позитивно вплинуть на роботу усієї банківської системи та в підсумку дадуть змогу виконати основну функцію НБУ – забезпечення стабільності грошової одиниці України.

Література

1. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>
2. Розпочато процес трансформації Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua/control>.
3. Національний банк України започатковує роботу Комітету з монетарної політики. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://bank.gov.ua/control>
4. Основні показники діяльності банків України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish>

5. Довідник банків. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>
6. Постанова Правління Національного банку України від 17.11.2014 р., № 723 "Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні". [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>
7. Шульга Алла. Результати діагностики і стрес-тестування банків України жодним чином не впливають на визнання їх проблемними від 21.10.2014 / Алла Шульга. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://bank.gov.ua/control/uk/publish/>
8. Постанова Правління Національного банку України № 328 від 21.05.2015 р. "Положення про порядок подання відомостей про структуру власності банку". [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.bank.gov.ua>

Руденко З.М. Структурные изменения Национального банка Украины и банковской системы во время кризиса 2014-2015 годов

Исследованы структурные изменения, которые произошли в Национальном банке Украины, а также в банковской системе. Охарактеризованы поэтапные изменения структуры, а также исследована работа новых структурных единиц НБУ, таких как Комитет по монетарной политике и Общественный совет. Согласно уменьшению территориальных единиц НБУ проанализирована работа юридически самостоятельных банков по областным центрам. Указаны антикризисные меры НБУ в 2014-2015 гг., касающиеся работы банковской системы, а также в соответствии с этими изменениями представлены данные по банкам с участием государства.

Ключевые слова: Национальный банк Украины, банковская система, антикризисные меры, юридически самостоятельные банки, банки с участием государства.

Rudenko Z.M. Structural Changes in the National Bank of Ukraine and the Banking System during the Crisis of the Biennium 2014-2015

The structural changes that took place in the National Bank of Ukraine and the banking system are studied. Milestone changes in the structure are characterized. The work of new NBU structural units such as the Committee on Monetary Policy and Social Council is studied. According to the NBU reduction units, performance of legally independent banks in regional centres is analysed. Some anti-crisis measures of NBU in the biennium 2014-2015 are indicated. Concerning the banking system and in accordance with these amendments submitted data on banks with state participation.

Keywords: National Bank of Ukraine, banking, crisis measures, legally independent banks, banks with state participation.

УДК 336.14.352

*Доц. Р.С. Сорока, канд. екон. наук – Львівський ДУВС;
лаборант М.П. Сорока – НЛТУ України, м. Львів*

**РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ
В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Бюджетна децентралізація місцевих органів влади є однією з основних економічних реформ в країні. У рамках бюджетної децентралізації уряд прагне забезпечити фінансову автономію місцевих бюджетів, змінивши з 2015 р. порядок розподілу податкових і неподаткових надходжень між державним та місцевими бюджетами. Додаткові кошти можна буде залучити за рахунок нових джерел доходів, що спрямовуються безпосередньо в місцеві бюджети. По-перше, це податок на нерухоме майно, по-друге – акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів, по-третє – в бюджети об'єднаних територіальних громад зараховуватимуть 60 % податку на доходи фізичних осіб.

Ключові слова: бюджетна децентралізація, місцеві бюджети, доходи, податкові надходження, місцеві органи влади, євроінтеграція.

Постановка проблеми. Прагнення українського народу бути повноправним членом європейської спільноти привело до незворотних змін у політичному та економічному векторах розвитку країни. Безперечно, ці євроінтеграційні прагнення мають супроводжуватися кардинальними реформами, які наблизитимуть нашу країну до європейських стандартів. Однією із таких важливих реформ є бюджетна децентралізація місцевих органів влади, яка передбачає передусім забезпечення фінансової автономії місцевих бюджетів. З метою реалізації бюджетної децентралізації внесено низку істотних змін у бюджетно-податкове законодавство України. Все це зумовлює актуальність теми дослідження.

Стан дослідження. Цій темі приділяють значну увагу, оскільки фінансова незалежність органів місцевого самоврядування неможлива без наявності у кожного органу влади власного бюджету. Так, проблеми формування і використання місцевих бюджетів досліджено у наукових працях В. Дем'янишина, М. Карліна, О. Кириленко, К. Павлюк, Ю. Пасічника, Л. Сафонові, В. Федосова та ін. Разом з тим залишаються не дослідженими практичні аспекти впливу бюджетних трансформацій на розвиток місцевих бюджетів України.

Постановка завдання. Метою дослідження є узагальнення змін у бюджетному законодавстві України та оцінювання їх впливу на дохідну частину місцевих бюджетів.

Виклад основних положень. Кінець 2014 р. і початок нового 2015 р. ознаменувався істотним коригуванням норм Бюджетного і Податкового кодексів України, що дає змогу ці новації українського уряду, затверджені Парламентом, сміливо вважати початком нової епохи бюджетних і податкових правил в Україні. Не акцентуючи уваги на оновлених податкових правилах, що безперечно буде предметом майбутнього дослідження, з 1 січня 2015 р. Україна отримала й нову схему роботи бюджетної системи, особливо у сфері формування доходів та фінансування витратків місцевих бюджетів.

Повноваження, фінансові ресурси і контроль – три кити, на яких базується ефективна модель місцевого самоврядування. У рамках бюджетної децентралізації уряд прагне забезпечити фінансову автономію місцевих бюджетів, змінивши з 2015 р. порядок розподілу податкових і неподаткових надходжень між державним та місцевими бюджетами (рис.). Як видно з цього рисунку, джерел доходів місцевих бюджетів побільшало, що свідчить про намір центральної влади поділитися з регіонами частиною податкових і неподаткових надходжень.

Серед основних новацій у сфері неподаткових надходжень варто виділити передачу в регіони коштів від оплати адміністративних послуг та державного мита. Однак у державному бюджеті все ж залишаться деякі доходи від цієї статті. Туди буде надходити половина адміністративного збирання від державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців.

Істотні трансформації відбулися у складі основного методу формування доходів бюджету – податкових надходженнях.